P-739-740 Seat No.________

M. A. (Sem. IV) Examination
April / May – 2016
CC-404 : History (Optional)
1. Economic History of India
2. Social & Religious Movement in India

Time : **3** Hours] [Total Marks : **70**

1. Economic History of India

સૂચના : દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1 ઈ.સ.1850 ની આસપાસના ભારતીય ગ્રામ્ય અર્થતંત્રની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

અથવા

1 જમીનદારી અને મહાલવારી જમીન મહેસૂલ પદ્ધતિના ગુણ-દોષ તપાસી તેની ભારતીય અર્થતંત્ર ઉપરની અસરો જણાવો.

2 મહામંદીનાં કારણો જણાવી તેના નિવારણ માટે સરકારની નીતિની ચર્ચા કરો.

અથવા

2 ખેતીના વાણિજયકરણનાં કારણો અને પરિણામો જણાવો.

3 ભારતમાં દુષ્કાળનાં કારણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

3 ભારતમાં દુષ્કાળના નિવારણ માટે સરકારે લીધેલા પગલાંની સમીક્ષા કરો.

4 ભારતમાં વસ્તી વધારાના કારણો જણાવો.

અથવા

4 ભારતીય અર્થતંત્રના વિકાસમાં રેલવેનો ફાળો વર્ણવો.

5 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે સાત)

(1) ભારતના આર્થિક ઇતિહાસ ઉપર મહાદેવ ગોવિંદ રાનડેના ગ્રંથો કયા ?

(2) મુઘલ સમયે વ્યાપાર માટે કયા શહેરોનો વિકાસ થયો હતો ?

(3) કાયમી જમીનદારી પ્રથાના લાભ જણાવો.

(4) ગાંધીયુગ પૂર્વેના મહત્ત્વના ખેડૂત વિદ્રોહો કયા ?

(5) ભારતીય હસ્તકલા ઉદ્યોગનું પતન શા કારણોથી થયું ?

(6) બિપીન બિહારીના મતે ગાંધીવાદ એટલે શું ?

(7) ભારતમાં લોખંડ-પોલાદ ઉદ્યોગના પ્રણેતા કોણ ?

(8) કસ્તૂરભાઇ લાલભાઇએ અમદાવાદમાં કઇ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સ્થાપી હતી ?

(9) રોમેશચંદ્ર દત્તે તેમના આર્થિક વિચારો કયા પુસ્તકમાં વર્ણવેલા છે ?

(10) ચંપારણ્ય સત્યાગ્રહ ક્યારે અને કઇ બાબતે થયેલો ?

(11) ભારતની પ્રથમ રેલવે લાઇન કઇ ?

(12) રૈયતવાસી પ્રથા એટલે શું ?

2. *Social & Religious Movement in India*

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે

1 અલીગઢ આંદોલનમાં સર સૈયદ અહમદની ભૂમિકા વર્ણવો. 14

અથવા

1 સ્વતંત્રતા બાદ મુસ્લિમ સમાજ સુધારણામાં મોહમ્મદ ઈકબાલનો ફાળો ચર્ચો. 14

2 મહારાણી ચિમનાબાઈ અને કમલાદેવી ચટ્ટોપાધ્યાયની સ્ત્રી વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ આલેખો. 14

અથવા

2 અખિલ હિન્દ મહિલા પરિષદનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો. 14

3 મહાત્મા ગાંધીજીની સમાજ સુધારણાની પ્રવૃત્તિઓ ચર્ચો. 14

અથવા

3 ડૉ. આંબેડકરની દલિત સમાજના ઉત્કર્ષ માટેની કામગીરી જણાવો. 14

4 આઝાદી બાદ ભારતમાં ભાષા, જાતિ અને ધર્મ આધારિત કોમી તણાવો ચર્ચો. 14

અથવા

4 આઝાદી બાદ દલિતો, આદિવાસીઓ અને સ્ત્રીઓના વિકાસ માટે ભારત સરકારે લીધેલા પગલાં જણાવો. 14

5 નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર બે લીટીમાં આપો. 14

(1) સર સૈયદ અહમદનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?

(2) સર સૈયદ અહમદખાને કઈ સોસાયટી સ્થાપી હતી ? ક્યારે ?

(3) મુસ્લિમો પોતાના સામાજિક જીવન માટે કયા ગ્રંથોનો આધાર ગણતા હતા ?

(4) ઇન્ડિયન મુસ્લિમ લીગનું પ્રકાશિત થતું કયું સમાચારપત્ર હતું ?

(5) રાજા રામ મોહનરાયનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?

(6) સતી પ્રથાનો કાયદો ક્યારે ઘડાયો હતો ?

(7) પ્રાર્થના સમાજનું મુખપત્ર કયું હતું ?

(8) ગાંધીજીનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ? તેમના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.

(9) 'હિન્દુ નારીનું ઉત્થાન અને પતન' નામની કૃતિના રચિયતા કોણ હતા ?

(10) ગાંધીજી અને ડૉ. આંબેડકર વચ્ચે પૂના કરાર કયા પ્રશ્ને થયા હતા ?

(11) અસ્પૃશ્યોને મંદિર પ્રવેશ આપવાની સફળ લડત ક્યાં અને ક્યારે થઈ હતી ?

(12) ભાષકીય પ્રાંતોના સિદ્ધાંતોનો સ્વીકાર શેમાં છે ?